

IRODALMI ÉRTESÍTŐ.

„Historic Memorials of the first Presbyterian Church of Belfast. A belfasti első presbyteri egyház történelmi emlékei.“ E czim alatt egy gyönyörű szép kiállítású s szakavatott tollal irt munka jelent meg, mely Gordon Sándor t. barátunk egyházának történelmét foglalja magában. A gyülekezet történelme 1642-ben kezdődik s a jelen korig van lehozva. Tanulmányos történelem nemcsak az illető egyházra, hanem szélesebb körre is, mivel e gyülekezet az Írország északi részében levő többi presbyteri egyházak életére kiható szerepet játszott és játszik ma is. A gyülekezet külső történetei szépen fonódnak a műben össze benső, vallási fejlődése mozzanataival. A mű értékét emeli a számos illustratio, melyek az egyház régiebb és újabb templomát, műkincseit és azokat a jeles férfiakat mutatják bé, kik a gyülekezet szellemi vezetérei és jóltevői voltak. A mű nagy negyedrétt, 128 l. és minden tekintetben dicséretére válik a szerzőnek, ki a gyülekezet jelenlegi érdemes lelkésze: Gordon Sándor. M. A. — Unitárius kis könyvtár XXVI-ik füzeté Derzsi Károly budapesti unitárius lelkésznek f. évi sept. 4-én a dicső-szent-mártoni zsinaton mondott egyházi beszédét tartalmazza. Az emelkedett szellemű, szép beszéd Longfellownak, az amerikai nagy költőnek e jelmondatát viseli cziméül: „Főlebb, főlebb!“ és arra buzdít, hogy főlebb, főlebb kell menni a gondolat világában, a tudományban s mélyebbre az erkölcsben és vallásban. Főlebb, főlebb azt mondjuk mi is a beszéd írójával, — a meddig csak szép a kilátás. A füzet ára 5 kr. Kapható Derzsi Károly szerkesztőnél. Budapest II. ker. Főutca 8. szám. — Fent artható-e a nyári tanítás jelenlegi alakjában? czimű Dávid F. egyleti felolvasást Ürmösi Kálmántól, melyet e füzetünkben közlünk, az egylet külön is kinyomatta. Kelemen Albertnek A népiszkolai vallástanítás jelen állása és reformja czimű ez évi 1-ső füzetünkben közölt felolvasásával együtt s így a két hasontárgy érdekes felolvasást az egylet tagjai együtt kapják. A füzet ára 15 kr. Kapható Boros titkárnál, Kolozsvártt, Rózsa-utca 2. sz. — A magyar honi ág. hitv. ev. egyetemes egyh. theol. akadémiájának évkönyve 1886—87. Szerk. Schneller István theol. akad. ig. tanár. A füzetet az igazgatónak szép szélfoglaló beszéde nyitja meg. Van aztán a füzetben egy igen figyelemreméltó dolgozat: A Pentateuch alkatrészeinek jellemzése. (Kivonat egy tanárvizsgálati dolgozathól) Pukánszky Bélától, mely írójával együtt diszére válik a pozsonyi theol. akadémia tudományos tanításának. — Számtan az alsófoku iparos iskolák számára. I. II. füz. az első és második osztály számára, a legújabb ministeri tauterv alapján írta dr. Veress Vilmos, a kolozsvári kereskedelmi akadémia tanára. A jeles számtan írónak ez újabb két füzeté is, hisszük, hogy éppen oly nagy elterjedést vesz, mint korábban kiadott füzetéi. A munka Budapesten adatott ki Lampel R. könyvkiadásában. —

A M o c n i k - O r b ó k - f é l e n é p i s k o l a i s z á m o l ó k ö n y v e k e t , m e l y e k e z e l ő t t k é t é v - v e l j e l e n t e k m e g m a g y a r n y e l v e n , u g y a n e s a k O r b ó k M ó r á t d o l g o z t a t ó t n y e l v r e i s . A m a g y a r k i a d á s t m a m á r m i n t e g y 4 0 0 n é p i s k o l á b a n h a s z n á l j á k , a m i a l e g j o b b b i z o n y i t é k e k ö n y v e k m e l l e t t . O r b ó k s z á m o l ó k ö n y v e i m i n d k é t n y e l v e n k a p h a t ó k D r o d t l e f f R e z s ő n é l P o z s o n y b a n . A m a g y a r k i a d á s á r a 2 0 k r . — P a e d a l o g i a i z s e b n a p t á r 1 8 8 7 — 1 8 8 8 . t a n é v r e , t a n á r o k , t a n i t ó k é s m á s t a n ú g y i t é n y e z ő k s z á m á r a , s z e r k . c s a k u g y a n O r b ó k M ó r p o z s o n y i t a n i t ó - n e v e l ő t a n á r . A l e g j o b b t a n ú g y i n a p t á r , t a r t a l m a s , h a s z n o s , é s d i s z e s e n v a n k i á l l i t v a ; k ö z l i a m a g y a r o r s z á g i t a n f e l l ú g y e l ő k a r e z k é p e i t s é l e t r a j z a i t , s a n é p o k t . i n t é z e t e k t a n á r a i n a k é s t a n i t ó i n a k n é v s o r á t . E g y p é l d . á r a 6 0 k r D r o d t l e f f R . - n é l P o z s o n y b a n . — P r o t e s t á n s N é p k ö n y v t á r I X . f ü z . m e g j e l e n t . E f ü z e t e g y é b c z i k k e k m e l l e t t k é t é l e t r a j z o t k ö z l i : a z e g y i k K a r s a y S á n d o r p ü s p ö k r ő l , a m á s i k L u t h e r M á r t o n é d e s a n y j á r ó l . S e m m i s e m a l k a l m a s a b b a P r o t . N é p k ö n y v t á r c z é l j á h o z , m i n t é p p e n a z i l y n e m ű c z i k k e k . — „ C s ö n d e s ó r á k “ c z i m ű f o l y ó i r a t o t i n d i t o t t m e g G y ő r f f y J ó z s e f P o z s o n y b a n . K i a d j a D r o d t l e f f R e z s ő . M e g j e l e n i k h a v o n k i n t e g y s z e r . E l ő f i z e t é s i á r a e g y é v r e 2 f r t 4 0 k r ; f é l é v r e 1 f r t 2 0 k r ; n e g y e d é v r e 6 0 k r ; e g y l ó r a (e g y f ü z e t r e) 2 0 k r . G y ő r f f y J ó z s e f j e l e s f i a t a l k ö l t ő , k i m á r k é t k ö t e t k ö l t e m é n y t a d o t t k i , m o s t l e g u j a b b k ö l t e m é n y e i t s m ű f o r d i t á s a i t s z á n d é k o z i k k i a d n i . A z e l s ő f ü z e t H u g ó V i c t o r n a k „ A z é g i t ű z “ c z i m ű e g é s z e n b i b l i a i t á r g y u s e r k ö l e s n e m e s i t ő k ö l t e m é n y é t k ö z l i s i k e r ű l t f o r d i t á s b a n . G y ő r f f y u r f o l y ó i r a t á n a k b i z o n y á r a e h a z a r é s z b e n i s s o k p á r t o l ó j a l e s z . — K ö z h a s z n u e r d é l y i K é p e s N a p t á r a z 1 8 8 8 - i k s z ö k ő é v r e . Á r a 2 0 k r . S t e i n J á n o s , m . k i r . e g y e t . k ö n y v á r u s s a j á t j a , K o l o z s v á r t .

G r ó f K u u n G é z a m a r o s n é m e t i l e v é l t á r a . B u d a p e s t , 1 8 8 7 . E 4 9 l a p r a t e r j e d ő f ü z e t S z i l á g y i S á n d o r n a k , a m a g y a r t ö r t é n e l m i t á r s u l a t n a g y é r d e m ű t i t k á r á n a k a t á r s u l a t 1 8 8 7 . o c t . 6 - á n t a r t o t t ü l é s é b e n a m a r o s n é m e t i l e v é l t á r r ó l f e l o l v a s o t t i s m e t e t é s é t k ö z l i . A m a r o s n é m e t i l e v é l t á r a n a g y t u d o m á n y ú , j e l e s f ő ú r g r ó f K u u n G é z a t u l a j d o n a . A l a p j á t g r ó f G y u l a y L a j o s n e m n a g y l e v é l t á r a a l k o t t a . Ő r ö k ö s s e g r ó f K u u n G é z a a k ű l ö n b ű z ő h e l y e k e n s z é t s z ó r t a k a t ö s s z e g y ű j t ö t t e é s e g y e s i t ö t t e a m a z z a l s r e n d e z é s ö k e t i s m e g k e z d t e . M a m á r n é g y n a g y s z e k r é n y t f o g l a l e l a l e v é l t á r . H a m i n d e g y ű t t l e s z , a s z e k r é n y e k s z á m a m e g f o g k e t t ő z ő d n i . A t ö r t é n e l m i a n y a g e g é s z e n a X V - i k s z á z é v i g n y u l i k v i s s z a . A n a g y b e c s ű l e v é l t á r k ö z e l e b b r ő l r e n d e z é s a l á k e r ű l s m é l y e n t i z s e t t t u l a j d o n o s s á n a k s z i v e s i g é r e t é t b i r j u k , h o g y h a m i n k e t é r d e k l ő t ö r t é n e l m i a d a t o k t a l á l t a t n a k b e n n e , m i l y e n e k e t f o l y ó i r a t u n k b a n m á r k ö z l i t i s , á t f o g j a n e k ű n k a z o k a t k ö z l é s r e e n g e d n i , m i é r t e l ő r e i s k ö s z ö n e t e t m o n d u n k .

KÜLÖNFÉLÉK.

Vallasközönségünk közelebbi zsinatát f. évi september hó 4-ik, 5-ik és 6-ik napjain tartotta meg, a legnagyobb érdeklődés között Küüllőmegyében, D.-Szt.-Mártonban, marosköri ekkleziáink hozzájárulásával; a hol legutóbb 1820-ban volt még zsinat, tehát 67 évvel ezelőtt s a hol a régebbi időkben már 3 püspöke választatott meg vallasközönségünknek, a mi már magában egyik erős inger, hogy az ember nemes vágyódással keresse fel régi nagyjainak felszentelt helyét s a multak emlékeiből hitet és erőt merítsen magának, ugy élni és munkálni a hitért és vallásért, mint jeles ősei éltek és munkáltak.

És ez érdeklődés nyilvánult is, mert már a zsinatot megelőző napon özönlöttek a közeli és távoli helyekről a vendégek a nevezett helyre, hová az érkezőket egyfelől a medgyesi, másfelől a radnóth-csapói állomásoktól szállította be a vendégszerető város küldöttsége szép fogatokon,

Amaz irányból érkeztek és fogadtattak a háromszék-udvarhelyszék-felsőfehér-kereszturi s más megyékből összetalalkozott egyháziak és világiak Dániel Gábor főgondnok ó méltóságával élükön, kit a város végén felállított diszes diadalkapunál a köri felügyelő-gondnokok, a vidéki és helyi intelligentia s számos nép várakozása között ádámosi lelkész Molnár János üdvözölt meleg szavakban; s majd később a délutáni órákban, a Kolozsvár s vidéke s Aranyos-Tordakörből érkezőket, élükön mlgs. és főt. Ferencz József püspök urral, fogadta előbb a küldöttség a radnóth-csapói állomásnál, hol Márkos Ferencz mondott szives üdvözlöt, majd a városi diadal kapunál Gál Domokos alispán ó méltósága forró Isten hozott-at, melyekre püspök ur ó méltósága mindkét helyen igazi apostoli kenetteljességgel válaszolt.

Az érkezők, a tisztelgő sokaság, az egyházi és világi kar hatalmas éljenek, taraczk-lövések és harangzugások között kísérek be a megérkezett főpásztort s magával hozott kedves nejét és leányát kijelölt szállására, a papi házhoz.

S már délután 4 órakor kezdetét vette a magasztos ünnepély első szokásos ténykedése, az isteni tisztelet megtartása, a templomban, a hol a szokásos egyházi ének elhangzása után helybeli lelkész és esp. Rédiger